

KOG/05/2022

Bydgoszcz, 20 maja 2022 roku

Szanowny Pan
Przemysław Daca
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie

Stanowisko Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” w przedmiocie postępowań przed Regionalnymi Zarządami Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie wniosków taryfowych

Szanowny Panie Prezesie,

Izba odnotowuje lawinową wręcz ilość sygnałów od przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych dotyczących pogarszającej się sytuacji finansowej, w tym strat finansowych za pierwszy kwartał br.

Izba raz jeszcze wskazuje, że sposób procedowania wniosków o zatwierdzenie taryfy przez regulatora, zarówno wniosków przedkładanych po upływie okresu 3 lat obowiązywania, jak również wniosków o skrócenie dotychczas obowiązujących taryf, prowadzony jest w sposób przewlekły, co bezpośrednio przenosi się także na sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw wod.-kan. Nie ulega wątpliwości, iż takie zachowanie organu stanowi ewidentne naruszenie procesowej zasady wzbudzania zaufania do organu oraz zasady uwzględniania słuszych interesów strony postępowania.

Izba podtrzymuje także stanowisko, iż uchybienie 45-dniowemu terminowi do wydania decyzji w przedmiocie skrócenia okresu obowiązywania taryfy skutkuje prekluzją i w konsekwencji niemożnością wydania jakiegokolwiek decyzji, a także wejście w życie taryfy po upływie 120 dni. Tego typu pogląd wynika z jednoznacznie prezentowanego w orzecznictwie stanowiska, iż 45-dniowy termin na wydanie decyzji jest terminem prawa materialnego. Terminy te nie ulegają ani wydłużeniu, ani skróceniu, tymczasem organ regulacyjny zdaje się nie aprobować tej oceny, iż jest to termin prawa materialnego, a nie procesowego i wydłuża sobie ten termin dowolnie wbrew istocie tego terminu, na co Izba już wielokrotnie zwracała uwagę.

Przyjęcie punktu widzenia organu, będącego konsekwencją wykładni językowej, powoduje, że taryfa procedowana w postępowaniu o skrócenie okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy nie byłaby objęta żadną normą dyscyplinującą organ do sprawnego prowadzenia postępowania. Taki punkt widzenia oznacza, iż jedynie przy procedowaniu „standardowej taryfy” przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może liczyć na jej wejście w życie.

Przeczy to istocie postępowania w przedmiocie skrócenia, które właśnie powinno toczyć się szybko, z uwagi na jego cel.

Izba odnotowuje liczne przypadki, w których wnioskodawcy w trakcie postępowania otrzymują wezwania do udzielania odpowiedzi na pytania, których liczba sięga niejednokrotnie 100! Co także niepokoi Izbę, regulator zakreśla wnioskodawcy zbyt krótki czas na udzielenie odpowiedzi.

Izba raz jeszcze wskazuje także, że brak jest jasnych kryteriów procedowania wniosków, w tym określania we wniosku taryfowym przez przedsiębiorstwa wod-kan zakresu świadczenia usług, które są dowolnie i odmiennie interpretowane przez poszczególne RZGW PGW WP.

Izba przedłożyła do Ministerstwa Infrastruktury i jest po spotkaniach roboczych z przedstawicielami tegoż Ministerstwa w zakresie propozycji szybkiego trybu procedowania wniosku o skrócenie okresu obowiązywania taryfy, który swym zakresem obejmowałby te wnioski, które oparte zostałyby o zmiany kosztów zakupu energii oraz prognozowanego wskaźnika inflacji. W takim przypadku organ regulacyjny winien badać wniosek taryfowy wyłącznie pod kątem zmian tylko tych elementów kosztowych, co w sposób istotny skróci czas rozpatrywania takich wniosków.

Zbliżone rozwiązanie wprowadzone zostało na mocy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 kwietnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (Dz.U. z 2021, poz. 788).

Izba już uprzednio w pismach kierowanych do Pana Prezesa, podnosiła także, iż przywołana w art. 1 ustawy „ochrona interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów” nie może oznaczać jedynie ochrony interesów finansowych przez stosowanie niskich cen i stawek opłat. Ochroną interesów odbiorców usług jest także dbanie o ciągły i niezawodny sposób dostaw wody i odbioru ścieków w sposób wymagający ponoszenia odpowiednich kosztów i przełożenia tego na wartość niezbędnych przychodów będących podstawą do ustalania cen za wodę i ścieki.

Izba pragnie odnieść się także do stanowiska PGW WP, iż za uzasadnione koszty odpisów amortyzacyjnych od inwestycji uznane mogą być tylko te, które przynoszą wzrost przychodów w przedsiębiorstwie wod-kan.

Takie stanowisko z gruntu rzeczy jest błędne, gdyż najczęściej ilość mieszkańców w miastach i gminach nie zwiększa się, a zatem przedsiębiorstwa nie zwiększą przychodów z tytułu sprzedaży wody i odbioru ścieków, choć ww. inwestycje są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania istniejącej sieci i konieczne dla uzbrojenia kolejnych terenów aglomeracji, w której następują wewnętrzne migracje mieszkańców.

Izba zwracała także uwagę, iż czym innym jest nieuzasadniony wzrost cen, przed którym przedsiębiorstwo wod.-kan. zobowiązane jest chronić swoich odbiorców usług, a czym innym uzasadniony wzrost cen spowodowany zmianami warunków ekonomicznych.

Izba podziela obawy swoich Członków, iż organ regulacyjny w trakcie procedowania wniosków taryfowych nie bierze pod uwagę, w jak istotny sposób i z jakim dramatycznym skutkiem warunki ekonomiczne świadczenia usług przez przedsiębiorstwa wod.-kan. uległy zmianom, wśród których należy wymienić:

- **Katastrofalny poziom inflacji, którego dwucyfrowy procentowy wymiar jest co najmniej trzy do czterokrotnie większy od stworzonego w praktyce przez PGW Wody Polskie prognozy zmian cen w ramach postępowań taryfowych.**
- **Dramatyczny wzrost cen energii elektrycznej stanowiącej od 5 do 15% kosztów całkowitych przedsiębiorstw. Ceny zakupu energii przez przedsiębiorstwa wzrosły z ok. 300 zł/MWh do powyżej 1000 zł/MWh, a więc nawet 300 – 400%.**
- Gwałtowny wzrost cen gazu sprawił, że w przedsiębiorstwach prowadzących procesy suszenia osadów ściekowych zaniechano tej metody obróbki osadów, co gwałtownie zwiększa koszty zagospodarowania osadów ściekowych.
- Gwałtowny, kilkudziesięcioprocentowy wzrost cen paliw, które stanowią znaczący udział w kosztach przedsiębiorstw.
- Zaobserwowane już przez IGWP generalne ograniczanie inwestycji i tzw. „przejadanie amortyzacji”, powstrzymywanie się przedsiębiorstw przed większymi, bardziej odważnymi inwestycjami.
- Ratowanie przez przedsiębiorstwa płynności finansowej spółek poprzez uruchomienie kredytów obrotowych finansowanie z nich bieżącej działalności.
- Brak skumulowanych środków własnych i zmniejszające się zdolności kredytowe przedsiębiorstw na udział własny w nowych zadaniach inwestycyjnych z perspektywy z nowych środków z UE.

Szanowny Panie Prezesie,

Obawy i spostrzeżenia branży skierowane zostały również do Pana Marka Gróbarczyka, Sekretarza Stanu Pełnomocnika rządu ds. gospodarki wodą oraz inwestycji w gospodarce morskiej i wodnej w Ministerstwie Infrastruktury.

Izba podkreśla, że ogromne wyzwania inwestycyjne – konieczność wdrożenia Dyrektywy dotyczącej jakości wody przeznaczonej do spożycia, nowego rozporządzenia osadowego, przewidywanej w najbliższym czasie zmiany dyrektywy ściekowej, nowych wyzwań w zakresie zabezpieczania produkcji na wypadek działań wojennych, terrorystycznych, zapewnienie cyberbezpieczeństwa, stają się istotnie zagrożone.

Racjonalne podjęcie się realizacji wyżej wskazanych zadań wymaga posiadania środków własnych, stabilizacji finansowej, którą przedsiębiorstwa wod.-kan. pozyskują przede wszystkim z wpływów taryfowych, stąd konieczne jest przyjęcie rozwiązań umożliwiających szybkie procedowanie wniosków taryfowych uwzględniających rzeczywiste koszty działalności sektora wod.-kan., jak również jasne i precyzyjne dla stron zasady postępowania taryfowego.

Sprzeciw Izby budzi też przedstawianie przez PGW Wody Polskie przypadków skrajnych, odosobnionych takich jak utrzymywanie przez jedno miasto kilku spółek komunalnych wod.-kan., jak również wypłaty wielomilionowych dywidend ze spółek komunalnych, jako standard dla całej branży wod.-kan.

Izba nadal deklaruje wolę wspólnych spotkań w celu opracowania szczegółowych propozycji zmian przepisów, jak również opracowania katalogu dobrych praktyk w zakresie procedowania wniosków taryfowych, które to z uwagi na sytuację muszą zostać wdrożone w trybie pilnym.

Jednocześnie Izba wnosi, by nasze słuszne uwagi i postulaty co do trybu i sposobu procedowania wniosków taryfowych były uwzględniane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w trakcie ich rozpatrywania.

Izba liczy także, iż propozycje dodania w ustawie szybkiej, uproszczonej procedury w zakresie skrócenia taryf oraz zmiany przepisów prawnych dotyczących celów poboru wody w ustawie Prawo wodne, które to były już przedmiotem wspólnych spotkań i korespondencji z Państwem, znajdują się w szybkim procesie legislacyjnym przy wsparciu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Z poważaniem

Krzysztof Dąbrowski

Prezes IGWR